

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 17 września 2024 r.

Znak: WZPS-5.431.1.15.2024.JJA

Pan
Tomasz Stanisławski
Starosta Goleniowski

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 2-5 lipca 2024 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym w powiecie goleniowskim. Czynności kontrolne prowadzone były w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie mieszczącym się przy ul. Pocztowej 43, wykonującym zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz w siedzibie Starostwa Powiatowego w Goleniowie przy ul. Dworcowej 1. Kontrolę na podstawie upoważnienia nr 76/2024 z 7 czerwca 2024 r. przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w składzie: Patrycja Matuszewska – kierownik oddziału i Justyna Jarczewska – starszy inspektor wojewódzki, osoba kierująca zespołem. Przedmiotem kontroli był sposób realizacji przez powiat goleniowski wybranych zadań określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 5 lipca 2024 r. oraz realizacja zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonej w powiecie goleniowskim w dniach 8-9 i 12-16 kwietnia 2021 r.

Ustaień kontroli dokonano na podstawie analizy dokumentacji dotyczącej kontrolowanych zagadnień, informacji udzielonych przez sekretarza Powiatu Goleniowskiego, dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie oraz pracowników centrum.

akta kontroli str. 1-3

Działalność powiatu goleniowskiego w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami³.

¹ Ustawa z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.),

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1477),

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

Starostą Goleniowskim jest Pan Tomasz Stanisławski. W okresie objętym kontrolą nie było zmiany na powyższym stanowisku. Dyrektorem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie jest Pani Andżelika Retmańczyk.

Oceny dokonano na podstawie szczegółowej analizy realizacji przez Powiat Goleniowski następujących zadań określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

1. Opracowanie i realizacja 3-letniego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej.

W okresie objętym kontrolą powiat realizował dwa programy dotyczące rozwoju pieczy zastępczej na lata 2021-2023, przyjęty Uchwałą Nr XXI/143/2020 Rady Powiatu w Goleniowie z dnia 21 grudnia 2020 r. oraz na lata 2024-2026 przyjęty Uchwałą Nr XLVII/309/2023 Rady Powiatu Goleniowskiego z dnia 30 listopada 2023 r.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie składał roczne sprawozdania z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wraz z zestawieniem potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej, na podstawie którego opracowany był program.

W programie ujęte zostały: założenia programu, analiza pieczy zastępczej w powiecie, cele, kierunki działań i zadania w ramach programu, coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych, beneficjenci oraz monitoring i ewaluacja programu.

W ramach realizacji programu rozwoju pieczy zastępczej na terenie powiatu prowadzono działania w obszarach m.in.: promowania i rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, rozwijania współpracy z rodziną biologiczną, wsparcia istniejących form rodzinnej pieczy zastępczej, podniesienie poziomu świadczonych usług w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej, wsparcie wychowanków pieczy zastępczej, podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pieczy zastępczej.

Powiat podejmował w w/w zakresie szereg działań, w tym m.in.:

- promowanie rodzicielstwa zastępczego,
- ustalenie rocznych limitów zawodowych rodzin zastępczych,
- zapewnienie szkoleń dla kandydatów oraz osób pełniących już funkcję rodziny zastępczej,
- udzielanie wsparcia specjalistycznego rodzinom zastępczym,
- zapewnienie wsparcia finansowego dla rodzin zastępczych,
- tworzenie rodzin zastępczych.

W wyniku w/w działań rodziny zastępcze miały możliwość korzystania ze specjalistycznego wsparcia oraz szkoleń, miały zapewnione świadczenia. Dzięki działaniom promocyjnym udało się pozyskać i utworzyć nowe rodziny zastępcze.

2. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.

W celu pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej podejmowano następujące działania:

- promowanie rodzicielstwa zastępczego podczas różnego rodzaju festynów na terenie powiatu,
- prowadzenie kampanii informacyjnej popularyzującej rodzicielstwo zastępcze m.in.: kolportaż plakatów, banerów i ulotek na terenie powiatu goleniowskiego, w instytucjach, kościołach,
- spotkania pracowników centrum z parafiami i kościołami funkcjonującymi na terenie powiatu goleniowskiego,

- zamieszczenie na stronach internetowych centrum i powiatu goleniowskiego informacji i ogłoszeń o naborze kandydatów na rodziny zastępcze,
- spotkanie dyrektora centrum ze studentami Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Szczecińskiego promujące pieczę zastępczą,
- tworzenie koncepcji i scenariusza spotu promującego rodzicielstwo zastępcze (w trakcie realizacji),
- promowanie rodzinnej pieczy zastępczej w mediach lokalnych, portalach społecznościowych, na stronach internetowych.

W wyniku podjętych działań w okresie objętym kontrolą zawiązanych zostało 28 rodzin zastępczych spokrewnionych oraz 13 niezawodowych.

Sposób kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz funkcjonowanie rodzin zastępczych sprawdzono na podstawie analizy dziesięciu rodzin. Analizie poddano zgodność postępowania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od momentu zgłoszenia się kandydatów wyrażających chęć ustanowienia ich rodziną zastępczą lub wydania postanowienia przez sąd do umieszczenia dzieci w tej rodzinie, a w szczególności: weryfikację spełnienia przez kandydatów wymagań określonych w ustawie, przeprowadzanie szkoleń, wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych, aktualizowanie co dwa lata zaświadczeń lekarskich potwierdzających, że prowadzący rodzinę zastępczą są zdolni do sprawowania opieki i opinii psychologicznych o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, umieszczanie dzieci w rodzinach, przyznawanie rodzinom świadczeń, dokonywanie ocen rodzin, obejmowanie wsparciem koordynatora, udzielanie wsparcia i pomocy.

lp.	oznaczenie rodzin	opis sytuacji/stwierdzone nieprawidłowości
1.	[tekst wyłączony z jawności] – rodzinny dom dziecka	Rodzinny dom dziecka utworzony przed okresem objętym kontrolą. W aktach znajdowało się aktualne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz opinia psychologa o posiadaniu motywacji i predyspozycji do pełnienia tej funkcji. Rodzina posiadała zaświadczenie kwalifikacyjne. Na dzień kontroli w rodzinnym domu dziecka przebywało 10 dzieci (w grudniu 2023 r. umieszczono 2-osobowe rodzeństwo niezgodnie z przepisami). Rodzina miała zapewniony dostęp m.in. do poradnictwa, udziału w grupie wsparcia, kontaktu z innymi rodzinami zastępczymi, pomocy specjalistycznej dla dzieci, rodzina skorzystała ze szkolenia. W okresie objętym kontrolą rodzina nie była oceniana. Rodzinny dom dziecka terminowo otrzymywał świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, świadczenia w związku z przyjęciem dziecka oraz na utrzymanie lokalu mieszkalnego. W rodzinnym domu dziecka była zatrudniona osoba do pomocy przy sprawowaniu opieki i pracach gospodarskich, która spełniała wymogi zgodnie z przepisami. Na dzień kontroli rodzina korzystała ze wsparcia koordynatora.
2.	[tekst wyłączony z jawności] – rodzina zastępcza	Rodzina utworzona przez sąd 4 października 2023 r. Organizator dokonał wstępnej akceptacji 10 października 2023 r. mimo, że nie posiadał wszystkich dokumentów

	niezawodowa	wynikających z przepisów (zaświadczenia lekarskiego, które zostało wydane 6 listopada 2023 r.). W terminie 9.10.2023 r. do 30.10.2023 r. rodzina odbyła wymagane szkolenie. Poucza się, że zgodnie z art. 43 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej <i>organizator rodzinnej pieczy zastępczej przeprowadza na podstawie oceny spełnienia warunków o których mowa w art. 42 ust. 1 i 2 ustawy wstępną kwalifikację kandydatów do pełnienia rodziny zastępczej (...).</i> W aktach znajdowało się aktualne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz opinia psychologa o posiadaniu motywacji i predyspozycji do pełnienia tej funkcji a także zaświadczenie kwalifikacyjne. Na dzień kontroli w rodzinie przebywało 4 dzieci (dwa 2-osobowe rodzeństwa - umieszczenie zgodne z przepisami). Rodzina miała zapewniony dostęp m.in. do poradnictwa, pomocy prawnej, terapii, kontaktu z innymi rodzinami zastępczymi, dostęp do specjalistycznej pomocy dla dzieci, brała udział w szkoleniu. W okresie kontrolnym rodzina nie była oceniana. Terminowo otrzymywała należne świadczenia - na pokrycie kosztów utrzymania. Rodzina korzystała ze wsparcia koordynatora.
3.	[tekst wyłączony z jawności] – rodzina zastępcza zawodowa	Rodzina utworzona przed okresem objętym kontrolą. W aktach znajdowało się aktualne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz opinia psychologa o posiadaniu motywacji i predyspozycji do pełnienia tej funkcji. Rodzina posiadała zaświadczenie kwalifikacyjne. Na dzień kontroli w rodzinie była umieszczona 4 dzieci (umieszczenie zgodne z przepisami). Rodzina miała zapewniony dostęp m.in. do poradnictwa, udziału w grupie wsparcia, kontaktu z innymi rodzinami zastępczymi, pomocy specjalistycznej dla dzieci, rodzina skorzystała ze szkolenia. W okresie objętym kontrolą rodzina jeden raz była oceniana, ocena pozytywna. Terminowo otrzymywała świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dodatek dla dziecka niepełnosprawnego, świadczenie w związku z przyjęciem dziecka, na utrzymanie lokalu mieszkalnego oraz świadczenie na remont. W rodzinie była zatrudniona osoba do pomocy przy sprawowaniu opieki i pracach gospodarskich, która spełniała wymogi zgodnie z przepisami. Na dzień kontroli rodzina korzystała ze wsparcia koordynatora. Rodzina w trakcie wygaszania.
4.	[tekst wyłączony z jawności] – rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina utworzona przez sąd przed okresem objętym kontrolą. W aktach znajdowało się aktualne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz opinia psychologa o posiadaniu motywacji i predyspozycji do pełnienia tej funkcji. Rodzina posiadała zaświadczenie kwalifikacyjne. W okresie objętym kontrolą rodzina jeden raz była oceniana, ocena pozytywna. Na dzień kontroli w rodzinie było umieszczone 1 dziecko. Rodzina miała

		zapewniony dostęp m.in. do poradnictwa, udziału w grupie wsparcia, kontaktu z innymi rodzinami zastępczymi. Terminowo otrzymywała świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka. Na dzień kontroli rodzina nie korzystała ze wsparcia koordynatora.
5.	[tekst wyłączony z jawności] – rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina utworzona przed okresem objętym kontrolą. W aktach znajdowało się aktualne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz opinia psychologa o posiadaniu motywacji i predyspozycji do pełnienia tej funkcji. Rodzina odbyła szkolenie i posiada zaświadczenie kwalifikacyjne. Na dzień kontroli w rodzinie przebywało 3 dzieci. Rodzina miała zapewniony dostęp m.in. do kontaktu z innymi rodzinami, dostęp do poradnictwa, pomocy prawnej, pomocy specjalistycznej dla dziecka i szkoleń. Rodzina jeden raz była oceniana z oceną pozytywną. Terminowo otrzymywała świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka. Nie korzystała ze wsparcia koordynatora.
6.	[tekst wyłączony z jawności] – rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina ponownie utworzona 4 kwietnia 2024 przez sąd. Wcześniej do sierpnia 2020 r. również funkcjonowała jako rodzina zastępcza niezawodowa dla tego samego dziecka. Rodzina odbyła stosowne szkolenie w terminie 10.2019-2.2020 r. Od momentu ponownego zgłoszenia się do PCPR (4.04.2024r.) do dnia kontroli nie zebrano oświadczeń zgodnie z art. 42 ust. 1 pkt 1-4 ustawy. W aktach brakowało dokumentu poświadczającego dokonanie wstępnej kwalifikacji. W aktach znajdowało się zaświadczenie kwalifikacyjne wydane 26 marca 2024 r. oraz aktualne zaświadczenia lekarskie o braku przeciwwskazań do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz zaświadczenia wydane przez psychologa o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Na dzień kontroli w rodzinie przebywało 1 dziecko. Rodzina miała zapewniony dostęp m.in. do kontaktu z innymi rodzinami, dostęp do poradnictwa, pomocy prawnej, pomocy specjalistycznej dla dzieci. W okresie kontrolowanym rodzina nie była oceniana. Rodzina terminowo otrzymywała świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci. Rodzina nie była objęta wsparciem koordynatora.
7.	[tekst wyłączony z jawności] – rodzina zastępcza zawodowa	Rodzina utworzona przed okresem objętym kontrolą. W aktach znajdowało się aktualne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz opinia psychologa o posiadaniu motywacji i predyspozycji do pełnienia tej funkcji. Na dzień kontroli w rodzinie przebywało 4 dzieci (jedno dziecko umieszczone niezgodnie z przepisami). W okresie kontrolowanym rodzina była oceniana raz – ocena pozytywna. Rodzina miała zapewniony m.in. dostęp do poradnictwa, specjalistycznej pomocy dla dziecka, kontaktu z innymi rodzinami zastępczymi, pomocy prawnej,

		szkoleń. Terminowo otrzymywała należne świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, na utrzymanie lokalu mieszkalnego. W rodzinie była zatrudniona osoba do pomocy przy sprawowaniu opieki i pracach gospodarskich, która spełniała wymogi zgodnie z przepisami. Rodzina nie była objęta wsparciem koordynatora.
8.	[tekst wyłączony z jawności] – rodzina zastępcza zawodowa	Rodzina utworzona przed okresem objętym kontrolą. W aktach znajdowały się aktualne zaświadczenia lekarskie o braku przeciwwskazań do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz opinie psychologiczne o posiadaniu motywacji i predyspozycji do pełnienia tej funkcji. Na dzień kontroli w rodzinie przebywało 5 dzieci (umieszczenie zgodne z przepisami). Rodzina korzystała z zatrudnienia osoby do pomocy w opiece nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. Osoba do pomocy spełniała wymogi określone w ustawie. Rodzina miała możliwość udziału w grupie wsparcia, kontaktu z innymi rodzinami zastępczymi, szkoleń, pomocy specjalistycznej dla dzieci. W okresie objętym kontrolą rodzina była oceniana raz – ocena pozytywna. Terminowo otrzymywała należne świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci, dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka oraz na utrzymanie lokalu mieszkalnego. Rodzina nie była objęta pomocą koordynatora.
9.	[tekst wyłączony z jawności] – rodzinny dom dziecka	Utworzona przed okresem objętym kontrolą. W aktach znajdowały się aktualne zaświadczenia lekarskie o braku przeciwwskazań do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz opinie psychologiczne o posiadaniu motywacji i predyspozycji do pełnienia tej funkcji oraz zaświadczenie kwalifikacyjne. Na dzień kontroli w rodzinie przebywało 5 dzieci. Rodzina miała możliwość m.in. korzystania z poradnictwa, kontaktu z innymi rodzinami zastępczymi, szkoleń. W okresie objętym kontrolą rodzina nie była oceniana. Terminowo otrzymywała świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka. W rodzinie była zatrudniona osoba do pomocy przy sprawowaniu opieki i pracach gospodarskich, która spełniała wymogi zgodnie z przepisami. Rodzina nie była objęta pomocą koordynatora.
10.	[tekst wyłączony z jawności] - rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcje pogotowia rodzinnego	Rodzina utworzona w okresie objętym kontrolą. W aktach znajdowało się aktualne zaświadczenia lekarskie o braku przeciwwskazań do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz opinie psychologiczne o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Kandydaci przeszli wymagane szkolenia. Na dzień kontroli w rodzinie przebywało 9 dzieci. Rodzina miała zapewnioną możliwość kontaktu z innymi rodzinami, uczestnictwa w grupach wsparcia, poradnictwa, pomocy prawnej, uczestniczenia w szkoleniach dla rodzin zastępczych oraz pomocy specjalistycznej. W okresie kontrolowanym rodzina była oceniana raz – ocena pozytywna. Rodzina terminowo otrzymywała należne

		świadczenia m.in. na pokrycie kosztów utrzymania, w związku z przyjęciem dziecka oraz na utrzymanie lokalu mieszkalnego. W rodzinie była zatrudniona osoba do pomocy przy sprawowaniu opieki i pracach gospodarskich, która spełniała wymogi zgodnie z przepisami. Rodzina nie była objęta pomocą koordynatora.
--	--	---

Oceny kontrolowanych rodzin dokonywano w porozumieniu z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i z asystentem rodziny, w przypadkach, w których rodziny biologiczne współpracowały z asystentem.

Na podstawie analizy 10 rodzin zastępczych kontrolujący stwierdzili, że w niektórych przypadkach nie dokonywano pełnej weryfikacji spełnienia warunków określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej [tekst wyłączony z jawności] lub dokonywano wstępnej kwalifikacji po pół roku od zebrania całej dokumentacji [tekst wyłączony z jawności].

Wobec powyższego poucza się aby dokonywać wstępnej kwalifikacji niezwłocznie po spełnieniu wszystkich warunków określonych w przepisach.

akta kontroli str. 14-26, 38-64, 71-159

Na dzień kontroli w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie pracowało 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (3,75 etatu). Łącznie obejmowali oni wsparciem 54 rodziny zastępcze. Pozostałym rodzinom wsparcia udzielali pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

akta kontroli str. 38

Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez grupy wsparcia i specjalistyczne poradnictwo.

W okresie objętym kontrolą odbyły się 2 szkolenia dla kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej (do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej i rodzinnego domu dziecka). Szkolenia realizowane były przez certyfikowanych trenerów zewnętrznych na podstawie programu zatwierdzonego przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na zlecenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie. W powyższych szkoleniach udział wzięło łącznie 18 osób. Pierwsze szkolenie odbyło się w terminie 3-18 czerwca, kolejne było 9-30 października 2023 r. W terminie od 1 listopada 2023 r. do dnia kontroli powiat nie organizował kolejnych szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze.

W związku ze zmianą ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (od 1 lutego 2023 r.) organizator rodzinnej pieczy zastępczej musi zapewnić szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej/prowadzącego rodzinny dom dziecka w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia przez nich wniosku o przeszkolenie – art. 43 ust. 8 ustawy. Należy wskazać, że rodziny zastępcze ustanowione przez sąd również muszą przejść wymagane szkolenie. Zgodnie z art. 109 § 2 pkt 5 oraz art. 112⁵ § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego sąd może tymczasowo, jednak nie dłużej niż na 6 miesięcy, powierzyć pełnienie funkcji rodziny zastępczej, niespełniającym warunku niezbędnych szkoleń, określonego w przepisach

ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Tryb określony w w/w przepisach jest zatem trybem szczególnym i powierza on pełnienie funkcji jedynie czasowo. W wymienionym trybie mają zastosowanie przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dotyczące organizacji, funkcjonowania oraz finansowania rodzin zastępczych. Z pisemnych informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że organizator planuje organizację szkolenia dopiero w IV kwartale 2024 r.

Z informacji pisemnej udzielonej podczas kontroli wynika, że *dyrektor PCPR w Goleniowie corocznie składa Zarządowi Powiatu Goleniowskiego informację opisową do planu jednostkowego wydatków budżetowych (...) w dniu 3 stycznia 2024 r. Dyrektor PCPR w Goleniowie otrzymała stanowisko Zarządu Powiatu Goleniowskiego z dnia 12 grudnia 2023 r. w sprawie przyjętego projektu budżetu na rok 2024 r., w ramach którego Zarząd Powiatu, po szczegółowym zapoznaniu się z projektem postanawia, wobec braku wystarczających środków na pokrycie wszystkich proponowanych przez jednostki organizacyjne powiatu zobowiązać Dyrektorów jednostek do:*

- *sporządzania planów finansowych w ten sposób, aby zabezpieczyć w pierwszej kolejności paragrafy obligatoryjne (...);*
- *pozostałe paragrafy zabezpieczać w ten sposób aby zapewnić ciągłość kontynuacji funkcjonowania jednostki (...);*
- *w ostatniej kolejności i tylko gdy wystarczy środków, planować należy wydatki na paragrafy nieobligatoryjne (podróże służbowe, szkolenia (...)).*

Wobec powyższego z uwagi na brak środków na szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz szkolenia dla funkcjonujących rodzin zastępczych, tut. Centrum każdorazowo i corocznie, ten zakres potrzeb zabezpiecza w ramach realizacji kilku środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Poucza się, by tak planować budżet, aby zapewnić środki finansowe na szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej/ rodzinnego domu dziecka, aby zagwarantować w pełni realizację – przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej co pozwoli wyeliminować sytuacje, kiedy kandydaci będą oczekiwali na szkolenie kilka miesięcy.

W ramach wspierania rodzin zastępczych ustalono, że rodziny zastępcze miały zapewniony m.in. dostęp do pomocy psychologicznej, doradztwa prawnego, terapii rodzinnej, mediacji oraz pracy socjalnej. Rodziny zastępcze wraz z dziećmi uczestniczyli w warsztatach wyjazdowych „Porozmawiajmy – istota prawidłowej komunikacji w życiu dziecka i rodziny”, warsztatach edukacyjnych: psychologiczno-terapeutyczno-seksualnych oraz dogoterapii w ramach projektu pod nazwą Bliżej domu. Ponadto rodziny zastępcze brały udział w spotkaniach Klubu Rodzica Zastępczego oraz szkoleniach: Dziecko i jego zasoby, Konflikt w rodzinie.

akta kontroli str. 27-37, 71-166

3. Zapewnianie dzieciom pieczy zastępczej.

Sprawozdania dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie, na podstawie których został opracowany program rozwoju pieczy zastępczej, zawierały informacje o potrzebach powiatu w zakresie pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz ustalały kierunki rozwoju pieczy zastępczej. W trakcie kontroli stwierdzono, że powiat posiada 5 placówek opiekuńczo-wychowawczych, trzy z nich z 14 miejscami, natomiast dwie z 10 miejscami. Rodzinna piecza zastępcza, mimo utworzenia w okresie kontrolowanym nowych rodzin zastępczych nadal wymaga kontynuacji działań w tym zakresie. Na dzień kontroli w powiecie funkcjonowało 140 rodzin zastępczych (103

spokrewnione, 32 niezawodowe, 5 zawodowych, w tym 1 specjalistyczna i 1 pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego) oraz 10 rodzinnych domów dziecka.

rodzaj pieczy	liczba miejsc	liczba dzieci i osób pełnoletnich umieszczonych na dzień kontroli
rodzina zastępcza spokrewniona	X	139
rodzina zastępcza niezawodowa	32	49
rodzina zastępcza zawodowa	15	24
rodzinny dom dziecka	80	66
placówka opiekuńczo-wychowawcza	62	65
wszystkie rodzaje pieczy	189	343

Najwięcej dzieci umieszczonych było w spokrewnionych rodzinach zastępczych. Najczęstszą przyczyną umieszczania dzieci w pieczy zastępczej był alkoholizm oraz niewydolność wychowawcza rodziców.

Na ostatni dzień kontroli 1 postanowienie sądu o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej nie zostało zrealizowane. W tym przypadku postanowienie zostało wydane 17 czerwca 2024 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie podjęło działania celem poszukiwania miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej dla dziecka na terenie powiatu jak i całego kraju. Jednocześnie wystąpiono do Centrum Usług Społecznych w Goleniowie o szczególną ochronę małoletniego w miejscu jego zamieszkania, wzmocnienie monitoringu do czasu umieszczenia w pieczy zastępczej. Ponadto w PCPR utworzono Zespół ds. monitorowania sytuacji dziecka niezabezpieczonego w pieczy zastępczej, który również monitorował małoletniego w miejscu zamieszkania. Znalaziono miejsca w funkcjonującym na terenie powiatu rodzinnym domu dziecka, który wyraził zgodę na przyjęcie dziecka, ale dopiero po powrocie z wyjazdu wakacyjnego. W dniu 19 lipca 2024 r. dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie poinformował, że dziecko zostało umieszczone w rodzinnym domu dziecka.

Rotacja dzieci w pieczy zastępczej na terenie powiatu w okresie objętym kontrolą przedstawia się następująco:

lp.	rodzaj pieczy zastępczej	liczba dzieci umieszczonych w pieczy w okresie objętym kontrolą		liczba dzieci, które opuściły pieczę	liczba dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej
		na terenie powiatu	poza powiatem		
1.	rodzina zastępcza spokrewniona	45	0	18	12
2.	rodzina zastępcza niezawodowa	16	1	9	4
3.	rodzina zastępcza zawodowa ogółem, w tym:	14	0	10	3
3.1.	pełniąca funkcję pogotowia	9	0	6	2

	rodzinnego				
3.2.	specjalistyczna	0	0	0	0
4.	rodzinny dom dziecka	15	0	8	3
5.	placówka opiekuńczo-wychowawcza	31	0	31	9
6.	piecza ogółem	121	1	76	31

Powiat zabezpiecza w większości miejsca w pieczy zastępczej dzieciom na swoim terenie. W okresie objętym kontrolą poza powiatem umieszczono tylko 1 dziecko (w rodzinie zastępczej niezawodowej).

W okresie objętym kontrolą 5 dzieci poniżej 10 roku życia zostało umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Cztero dzieci umieszczono wraz ze starszym rodzeństwem w placówce. Nie stwierdzono nieprawidłowości. W przypadku dziecka [tekst wyłączony z jawności].

Centrum podjęło działania poszukując miejsca w pieczy rodzinnej zarówno na terenie powiatu jak i poza nim. Jednak nie znaleziono miejsca dla małoletniego. W związku z powyższym zabezpieczono go placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie powiatu, w momencie umieszczenia dziecko miało 8 lat i nadal w niej przebywa. Umieszczenie w placówce opiekuńczo-wychowawczej nastąpiło z naruszeniem przepisu art. 95 ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Osiemnaścioro dzieci zostało przeniesionych z rodzinnej pieczy zastępczej do instytucjonalnej. Powodem przeniesienia było: rezygnacja rodziny zastępczej z pełnienia swojej funkcji, podejrzenie przemocy, śmierć rodzica zastępczego, problemy wychowawcze z dziećmi oraz chęć 1 dziecka opuszczenia rodzinnego domu dziecka. Z pieczy instytucjonalnej do rodzinnej przeniesiono łącznie 2 dzieci: 1 do rodziny spokrewnionej i 1 do rodzinnego domu dziecka.

W okresie objętym kontrolą żadne dziecko nie zostało umieszczone w domu pomocy społecznej.

W okresie objętym kontrolą, przed umieszczeniem w pieczy rozdzielono 1 rodzeństwo 4-osobowe. Troje dzieci z rodzeństwa trafiło do rodziny zastępczej spokrewnionej, którą stanowi babcia, natomiast najstarsze dziecko zostało umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej (nie jest biologicznym wnukiem babci). Młodsze rodzeństwo nie jest chętne utrzymywać kontaktów z najstarszym bratem.

W okresie objętym kontrolą, po umieszczeniu w pieczy rozdzielono 3 rodzeństwa. W przypadku [tekst wyłączony z jawności], dzieci przebywały w rodzinnym domu dziecka, ale [tekst wyłączony z jawności] zgłosiła chęć opuszczenia rodzinnej pieczy i przeniesienia jej do placówki opiekuńczo-wychowawczej. Rodzeństwo nie chce utrzymywać kontaktu. W przypadku [tekst wyłączony z jawności], starsze dziecko z rodzeństwa pozostało w rodzinnym domu dziecka a młodsza siostra została przeniesiona do placówki opiekuńczo-wychowawczej. Powodem była rezygnacja rodziny z opieki nad dzieckiem. Relacje z rodzeństwem zawsze były niepoprawne. Rodzeństwo ma możliwość utrzymywania kontaktów gdyż prowadzący rodzinny dom dziecka urlopują [tekst wyłączony z jawności]. W przypadku rodzeństwa [tekst wyłączony z jawności] dwoje dzieci przeniesiono do placówki

opiekuńczo-wychowawczej a jedno przebywa w rodzinie zastępczej zawodowej. Powodem jest rezygnacja rodziny zastępczej zawodowej z pełnionej roli.

Na dzień kontroli w trzech rodzinach zastępczych zawodowych, trzech rodzinach zastępczych niezawodowych oraz 1 rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego było przekroczenie liczby dzieci określonej w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 53 ustawy w rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinie zastępczej niezawodowej, w tym samym czasie, może przebywać łącznie nie więcej niż troje dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność (...). W razie konieczności umieszczenia w rodzinie zastępczej rodzeństwa (...), jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci.

W dwóch rodzinach zastępczych zawodowych, trzech rodzinach zastępczych niezawodowych umieszczenia były zgodne z przepisami, gdyż dotyczyło to umieszczenia rodzeństwa. Natomiast w rodzinie zastępczej zawodowej pani [tekst wyłączony z jawności] umieszczona była już trójka dzieci i w lipcu 2022 r. umieszczono kolejne dziecko, które umieszczone zostało pomimo braku miejsc w rodzinie. Przekroczenie to narusza przepis art. 53 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W przypadku rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego 4 kwietnia 2024 r. do dwuosobowego rodzeństwa umieszczono 6-osobowe rodzeństwo (1 dziewczyna z rodzeństwa była w 8 miesiącu ciąży i po urodzeniu powróciła z dzieckiem do pogotowia rodzinnego).

Przekroczenie liczby dzieci wystąpiło również w jednym rodzinnym domu dziecka [tekst wyłączony z jawności] – 10 wychowanków, przekroczenie nastąpiło 19 grudnia 2023 r. poprzez umieszczenie 2-osobowego rodzeństwa do 8 wychowanków już umieszczonych w rodzinie, co jest niezgodne z przepisami art. 61 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Na terenie powiatu funkcjonowała 1 rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego. Na pierwszy dzień kontroli umieszczonych było 9 dzieci, które przebywały w pogotowiu rodzinnym od 2 do 5 miesięcy. Przedłużony pobyt dzieci w pogotowiu wynikał z toczących się spraw sądowych, 2-osobowe rodzeństwo na koniec lipca zostanie przeniesione do rodziny zastępczej zawodowej.

W okresie objętym kontrolą 3-osobowe rodzeństwo przebywało w pogotowiu rodzinnym w okresie od kwietnia 2021 r. do stycznia 2024 r. Sytuację prawną dzieci uregulowano w październiku 2021 r. i od tego czasu nie znaleziono pieczy zastępczej dla w/w dzieci. Pobyt dzieci naruszał art. 58 ust. 4 ustawy.

W okresie objętym kontrolą 3 rodziny spokrewnione zostały rozwiązane w związku z niewłaściwym wypełnianiem funkcji rodziny zastępczej (1-podejrzanie przemocy, 2-niewydolność wychowawcza).

4. Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Powiat goleniowski prowadzi 5 placówek opiekuńczo-wychowawczych. Dwie z nich przeznaczone są dla 10 wychowanków, natomiast pozostałe 3 są dla 14 wychowanków każda z nich. Wszystkie placówki są placówkami typu socjalizacyjnego, interwencyjnego i specjalistyczno-terapeutycznego. Placówki obsługiwane są przez Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Goleniowie. Dyrektorem jest Pani Magdalena Dudziak-Mużyło, spełniająca wymogi kwalifikacyjne określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Na dzień kontroli w trzech placówkach nastąpiło przekroczenie wychowanków o 1 osobę, z czego w dwóch placówkach dyrektor Centrum Obsługi Placówek posiadał zgodę Wojewody Zachodniopomorskiego na umieszczenie dzieci ponad limit określony w regulaminie. Natomiast w jednej placówce, przyjęto wychowankę pełnoletnią, która w październiku 2023 r. usamodzielniała się i została skreślona z listy wychowanków placówki. W lutym 2024 r. osoba pełnoletnia za zgodą odpowiednio Dyrektora Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Goleniowie oraz Starosty Goleniowskiego została ponownie przyjęta do placówki. Powodem wyrażenia zgody zgodnie z wyjaśnieniem złożonym kontrolującym był [tekst wyłączony z jawności].

Wprawdzie art. 37 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dopuszcza w szczególnie uzasadnionych przypadkach osoba, która osiągnęła pełnoletność i opuściła dotychczasową pieczę zastępczą, może jeden raz powrócić o ile spełnia wymagania określone w przepisach za zgodą starosty oraz za zgodą dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, jednak nie można wyrażać zgody na powrót jeśli nie ma wolnych miejsc w placówce.

W związku z powyższym poucza się Starostę Goleniowskiego w tym zakresie.

Natomiast jeśli chodzi o pełnoletnią osobę można objąć ją kompleksowo innym wsparciem, które jest dedykowane osobom opuszczającym pieczę zastępczą np. umieszczeniem w mieszkaniu treningowym.

akta kontroli str. 38-44, 71-159

5. Prowadzenie rejestru danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz osób pełniących funkcje rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej i prowadzących rodzinny dom dziecka.

Rejestr osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz osób pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej i prowadzących rodzinny dom dziecka na podstawie upoważnienia Starosty Goleniowskiego z dnia 2 września 2021 r. prowadził dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie. Rejestr zawierał wszystkie elementy określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W okresie objętym kontrolą rejestr był przekazywany 3 razy.

akta kontroli str. 45-46

6. Realizacja zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonej w dniach 8-9 i 12-16 kwietnia a 2021 r. w powiecie goleniowskim.

W związku ze stwierdzonymi podczas ostatniej kontroli nieprawidłowościami zostały wydane zalecenia pokontrolne:

1. sprawować kontrolę nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z art. 38b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
2. sprawować kontrolę nad placówką wsparcia dziennego w myśl art. 28a w/w ustawy,
3. weryfikować przed nawiązaniem stosunku pracy osoby pod kątem zamieszczenia ich danych w rejestrze z dostępem ograniczonym, o którym mowa w ustawie o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym.

Ad.1.

Zalecenie zrealizowane.

Ad.2.

Zalecenie zrealizowane.

Ad.3.

W okresie objętym kontrolą nie zatrudniano koordynatorów. W związku z powyższym brak możliwości weryfikacji realizacji zalecenia.

akta kontroli str. 167-172

Podsumowanie ustaleń kontroli.

stwierdzone uchybień/ nieprawidłowości	1) przekroczenie liczby dzieci w 1 rodzinie zastępczej zawodowej, 1 rodzinnym domu dziecka, 2) pobyt 3-osobowego rodzeństwa w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcje pogotowia rodzinnego niezgodny z art. 58 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, 3) umieszczenie 1 dziecka poniżej 10 roku życia w placówce opiekuńczo-wychowawczej z naruszeniem przepisów, 4) brak dokonania wstępnej kwalifikacji jednej rodziny zastępczej niezawodowej
przyczyny stwierdzonych uchybień/ nieprawidłowości	– brak miejsc w pieczy rodzinnej – brak kandydatów na rodziny zastępcze – niedopatrzenie – formalne
skutki stwierdzonych uchybień/ nieprawidłowości	1) liczba dzieci w rodzinie zastępczej ponad stan, 2) przedłużający się pobyt dzieci w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcje pogotowia rodzinnego bez uzasadnionych wskazań, 3) pozostawanie w placówce opiekuńczo-wychowawczej dziecka poniżej 10 r.ż., niezgodnie z przepisami, 4) brak pełnej wiedzy o rodzinie zastępczej
osoby odpowiedzialne za stwierdzone uchybień/ nieprawidłowości	Starosta Goleniowski, dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie, pracownicy merytoryczni
uprawnienia jednostki kontrolowanej	zgodnie z art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.
wpis w książce kontroli	22/2024
wystąpienie otrzymują	1) Starosta Goleniowski 2) Wojewoda Zachodniopomorski

W celu podniesienia efektywności pracy powiatu goleniowskiego w zakresie pieczy zastępczej
wydaję zalecenia

zwykle:

1) dokonywać wstępnej kwalifikacji kandydatów zgodnie z art. 43 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

znaczące:

- 1) nie przekraczać liczby dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz rodzinnych domach dziecka zgodnie z art. 53 i 61 ustawy,
- 2) przestrzegać przepisu zawartego w art. 58 ust. 4 ustawy dotyczącego długości pobytu w rodzinach zastępczych zawodowych pełniących funkcje pogotowia rodzinnego,
- 3) nie umieszczać w instytucjonalnej pieczy zastępczej dzieci poniżej 10 roku życia z wyjątkiem przypadków spełniających przesłanki ujęte w art. 95 ust. 2 ustawy.

W przypadku braku zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych.

Z upoważnienia
Wojewody Zachodniopomorskiego
Dawid Krystek
II Wicewojewoda Zachodniopomorski

.....

Zespół inspektorów:

Patrycja Matuszewska
Kierownik Oddziału
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Justyna Jarczewska
Starszy inspektor wojewódzki
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego:

Izabela Wojtczak-Sikorska
Zastępca Dyrektora
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej
Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego

Klauzula anonimizacji

- A. **Zakres wyłączenia:** informacje mogące bezpośrednio lub w kontekście ujawnić dane osobowe osoby fizycznej.
- B. **Podstawa prawna wyłączenia i przetwarzania:** art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej(Dz. U. z 2022r poz. 902 – tekst jednolity), art. 5 ust.1. lit. B oraz art.6 ust.1 lit. C Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych, oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE
- C. **Osoba, która dokonała wyłączenia:** Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
- D. **Podmiot w interesie którego dokonano wyłączenia z jawności:** art. 8 ust. 5 w związku z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej: (osoby fizyczne)